
FSMA_2024_20 dd. 18-12-24

Wettelijke vereisten voor de verantwoordelijken voor de distributie die bij verzekerings- en herverzekeringsondernemingen zijn aangeduid

Toepassingsveld:

Deze circulaire betreft de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen naar Belgisch recht, inclusief hun bijkantoren in andere Staten (al dan niet EER-lidstaten).

Samenvatting/Doelstelling:

De belangrijkste doelstelling van deze circulaire is de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen te herinneren aan de geldende wettelijke vereisten voor de verantwoordelijken voor de distributie (VVD), en aan de verplichting om een dossier aan te leggen waarin de onderneming de informatie bewaart die aantoont dat de VVD aan die wettelijke vereisten voldoen.

Structuur:

- I. Vereisten van vakbekwaamheid en organisatorische vereisten
- II. Vereisten van artikel 266, 1° tot 3° van de wet van 4 april 2014
 - A. Vereiste beroepskennis en vakbekwaamheid
 - B. Regelmatige bijscholing
 - C. Passende deskundigheid en professionele betrouwbaarheid
 - D. Gevallen als bedoeld in artikel 20 van de wet van 25 april 2014
 - E. Faillissement
- III. Conclusie

I. Vereisten van vakbekwaamheid en organisatorische vereisten

De artikelen 272 tot 275 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen (hierna “wet van 4 april 2014”) zijn onderdeel van Hoofdstuk 4 van Deel 6¹, dat onder meer de organisatorische vereisten voor de betrokken entiteiten vaststelt. Hoofdstuk 4 viseert de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen naar Belgisch recht, inclusief hun bijkantoren in andere Staten (al dan

¹ Dit Hoofdstuk is getiteld “Vereisten van vakbekwaamheid en organisatorische vereisten voor verzekerings- en herverzekeringsondernemingen”.

niet EER-lidstaten)². Het koninklijk besluit van 18 juni 2019 bevat de uitvoeringsmaatregelen van die bepalingen³.

In voornoemde bepalingen komen de 6 belangrijkste verplichtingen aan bod⁴:

- 1) De verzekeringsonderneming moet steeds minstens één verantwoordelijke voor de distributie aanduiden (**“aanduiding van minstens één verantwoordelijke voor de distributie”**)⁵. Hun aantal wordt bepaald naar rato van één verantwoordelijke voor de distributie (VVD)⁶ per schijf van tien personen in contact met het publiek (PCP)⁷;
- 2) De VVD en de PCP die, bij een verzekeringsonderneming, rechtstreeks bij de distributiewerkzaamheden betrokken zijn, voldoen aan de wettelijke vereisten, die hieronder gedetailleerd worden toegelicht⁸ (**“wettelijke vereisten voor VVD en PCP”**)⁹;
- 3) De verzekeringsonderneming stelt interne beleidsmaatregelen vast en past interne procedures toe om ervoor te zorgen dat blijvend aan de eerste twee verplichtingen is voldaan (**“interne organisatie”**)¹⁰;
- 4) De verzekeringsonderneming houdt een dossier ter beschikking van de FSMA over elke VVD en, in voorkomend geval, over elke PCP, waaruit blijkt dat deze aan de wettelijke vereisten voldoet (**“verplichting om een dossier te bewaren voor elke VVD en elke PCP”**)¹¹;
- 5) De verzekeringsonderneming deelt aan de FSMA de naamlijst mee van de VVD, alsook het aantal andere medewerkers die zich rechtstreeks met de distributiewerkzaamheden bezighouden (**“verplichting om de FSMA te informeren”**)¹²;
- 6) De verzekeringsonderneming stelt een verantwoordelijke aan die toeziet op de interne organisatie en op het goed bijhouden van de dossiers van de VVD en de PCP. De identificatiegegevens van deze verantwoordelijke worden meegedeeld aan de FSMA (**“aanstelling van een verantwoordelijke”**)¹³.

Hoofddoel van deze circulaire is te herinneren aan de geldende wettelijke vereisten voor de VVD, nl.:

² Voor de toepassing van deze circulaire verwijst de term “verzekeringsondernemingen” naar zowel de verzekeringsondernemingen als de herverzekeringsondernemingen.

³ Koninklijk besluit van 18 juni 2019 tot uitvoering van de artikelen 5, 19°/1, 264, 266, 268 en 273 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen (“KB van 18 juni 2019”), meer specifiek de artikelen 7, 8, 14, 17, § 3, en 18, § 1.

⁴ Deze lijst is niet exhaustief, maar vestigt de aandacht op de belangrijkste verplichtingen.

⁵ Artikel 273 van de wet van 4 april 2014.

⁶ Het begrip “verantwoordelijke voor de distributie” (VVD) wordt gedefinieerd in artikel 5, 21°/8, a), van de wet van 4 april 2014.

⁷ Conform artikel 8 van het KB van 18 juni 2019. Het begrip “persoon in contact met het publiek” (PCP) wordt gedefinieerd in artikel 5, 21°/8, b), van de wet van 4 april 2014.

⁸ Deze vereisten komen aan bod in artikel 266, 1° tot 3°, van de wet van 4 april 2014.

⁹ Artikel 274 van de wet van 4 april 2014.

¹⁰ Artikel 275, § 1, eerste lid, van de wet van 4 april 2014.

¹¹ Artikel 275, § 1, tweede lid, van de wet van 4 april 2014.

¹² Artikel 275, § 2, tweede lid, van de wet van 4 april 2014, en artikel 7, 1° en 2°, van het KB van 18 juni 2019.

¹³ Artikel 275, § 2, eerste lid, van de wet van 4 april 2014, en artikel 7, 4°, van het KB van 18 juni 2019. De FSMA verwacht van de verzekeringsondernemingen dat ze, wanneer ze de identiteit van de verantwoordelijke aan haar meedelen, haar er op eigen initiatief ook van op de hoogte brengen als die verantwoordelijke wordt vervangen.

- 1) de VVD moeten de **vereiste beroepskennis en vakbekwaamheid** bezitten¹⁴;
- 2) de beroepskennis en vakbekwaamheid moeten actueel worden gehouden door **regelmatige bijscholing**¹⁵;
- 3) de VVD moeten over de voor de uitoefening van hun functie vereiste **passende deskundigheid en professionele betrouwbaarheid** beschikken¹⁶;
- 4) de VVD mogen zich niet in een van de gevallen bevinden als bedoeld in **artikel 20 van de wet van 25 april 2014**¹⁷;
- 5) de VVD mogen evenmin minder dan tien jaar geleden **failliet zijn verklaard**, tenzij rehabilitatie werd verkregen¹⁸.

II. Vereisten van artikel 266, 1° tot 3° van de wet van 4 april 2014

A. Vereiste beroepskennis en vakbekwaamheid¹⁹

Een verzekeringsonderneming moet kunnen aantonen dat elke VVD die zij heeft aangeduid over de vereiste beroepskennis beschikt.

Daartoe dient²⁰ ze een dossier bij te houden waaruit blijkt dat de VVD voldoet aan de **vereisten** qua **diploma, examen en praktische ervaring**. Als een VVD aanspraak kan maken op een vrijstelling voor een of meer van deze vereisten, moet dat blijken uit het dossier en gestaafd worden met bewijsstukken. Mochten de bewijsstukken ontbreken in het dossier, zou dit door de FSMA als **onvolledig** kunnen worden beschouwd waardoor betwijfeld zou kunnen worden of de VVD voldoet aan de voorwaarden.

Het verdient aanbeveling om in het dossier een beknopt overzicht op te nemen van de beroepskennis van de VVD, met verwijzing naar de bewijsstukken hiervoor. Zo zou bijvoorbeeld de vermelding dat de VVD een masterdiploma heeft behaald, gestaafd moeten worden met een kopie van zijn diploma. Bij twijfel over het behaalde diploma wordt aangeraden om contact op te nemen met de instelling die het diploma heeft uitgereikt. Het antwoord van de instelling kan worden opgenomen in het dossier.

Voorts moet in het dossier het bewijs worden opgenomen dat de VVD over de vereiste beroepskennis beschikt **op het ogenblik van zijn aanstelling**. Hij mag bijvoorbeeld die beroepskennis niet pas ná zijn aanduiding verwerven. Dat zou indruisen tegen de wettelijke bepalingen. Dit zou bijvoorbeeld het geval zijn als een VVD:

- pas *na* zijn aanduiding slaagt voor de vereiste examens;

¹⁴ Artikel 266, 1°, eerste lid, van de wet van 4 april 2014. De vereiste beroepskennis en vakbekwaamheid komen aan bod in de artikelen 12 tot 17 van het KB van 18 juni 2019.

¹⁵ Artikel 266, 1°, tweede lid, van de wet van 4 april 2014. Het bijscholingsvereiste komt aan bod in artikel 18 van het KB van 18 juni 2019.

¹⁶ Artikel 266, 2°, van de wet van 4 april 2014.

¹⁷ Artikel 266, 3°, eerste lid, van de wet van 4 april 2014. Wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen.

¹⁸ Artikel 266, 3°, tweede lid, van de wet van 4 april 2014.

¹⁹ Artikel 274 *juncto* artikel 266, 1°, eerste lid van de wet van 4 april 2014. Artikel 14, 15 en 17, § 1, tweede lid van het KB van 18 juni 2019.

²⁰ Dit is overigens ook een wettelijke verplichting ingevolge artikel 275, § 1 van de wet van 4 april 2014.

- op het ogenblik van zijn aanduiding niet beschikt over de vereiste praktische ervaring.

De wet stelt dat enkel PCP de theoretische kennis en/of praktische ervaring mogen verwerven onder de verantwoordelijkheid van een VVD of een PCP die zelf beschikt over de vereiste beroepskennis en praktische ervaring²¹.

B. Regelmatische bijscholing²²

De verzekeringsonderneming moet kunnen bewijzen dat elke VVD die ze aanstelt, zijn beroepskennis door regelmatige bijscholing actueel houdt. Het dossier moet het bewijs bevatten dat de VVD minimum **15 uur bijscholing per jaar** heeft gevolgd. De verplichting tot bijscholing vangt aan op 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op de aanstelling van de VVD²³⁻²⁴. Gedurende de eerste drie jaar na zijn eerste aanstelling als VVD moet de bijscholing gedurende minimum 12 uur per jaar gericht zijn op het verwerven van kennis en vakbekwaamheid inzake de verzekeringsproducten die *de facto* worden verdeeld door hem of door de PCP waarvoor hij verantwoordelijk is, of waarop hij toezicht uitoefent.

Die opleidingen moeten worden gevolgd bij **door de FSMA erkende** opleidingsorganisatoren²⁵. Opleidingen die worden gevolgd bij niet door de FSMA erkende opleidingsorganisatoren, worden *a contrario* niet in aanmerking genomen voor de bijscholing²⁶.

Er wordt aanbevolen dat het dossier dat ter beschikking wordt gehouden van de FSMA, niet alleen alle aanwezigheidsattesten bevat die worden afgeleverd na afloop van de door de VVD gevolgde opleidingen, maar ook detailinformatie over het aantal opleidingsuren per jaar, inclusief een overdracht van de opleidingsuren als er in een bepaald jaar een overschot is.

C. Passende deskundigheid en professionele betrouwbaarheid²⁷

De verzekeringsonderneming moet kunnen aantonen dat elke VVD die ze aanduidt, beschikt over de passende deskundigheid en de professionele betrouwbaarheid die vereist zijn voor de uitoefening van zijn functie.

Het dossier moet de informatie bevatten die aantoonst dat de VVD over die kwaliteiten beschikt, **zowel op het moment van zijn aanduiding als tijdens de volledige duur ervan**.

²¹ In artikel 13, § 2 en 17, § 1 van het KB van 18 juni 2019 wordt verwezen naar de regeling voor PCP in opleiding.

²² Artikel 274 *juncto* artikel 266, 1°, tweede lid, van de wet van 4 april 2014. Artikelen 18, § 1, § 3, § 5 en § 6, van het KB van 18 juni 2019.

²³ Artikel 18, § 5, van het KB van 18 juni 2019.

²⁴ De FSMA-website bevat een pagina die specifiek over de bijscholing handelt, met onder meer FAQ's (<https://www.fsma.be/nl/bijscholing>). De FSMA publiceerde op 30 juni 2021 een nieuwsbrief over de toepassing van de regels over de bijscholingsplicht voor personen die langdurig afwezig zijn wegens ziekte.

²⁵ De FSMA-website bevat een pagina die specifiek over de bijscholing handelt. Op die pagina zijn onder meer het FSMA-reglement en de lijst van de erkende opleidingsorganisatoren te vinden (<https://www.fsma.be/nl/bijscholing>). Verder bevat de pagina ook FAQ's (bv. "Wat te doen bij een tekort aan bijscholingsuren?"). Andere informatie is te vinden in de [FSMA-nieuwsbrief](#) van november 2022 (bv. de overdracht van een overschot aan bijscholingspunten).

²⁶ Artikel 18, § 3, van het KB van 18 juni 2019.

²⁷ Artikel 274 *juncto* artikel 266, 2°, van de wet van 4 april 2014.

De door de verzekeringsonderneming ingevoerde interne procedures²⁸ moeten ervoor zorgen dat blijvend aan artikel 274 is voldaan. De FSMA is van oordeel dat die procedures met name moeten definiëren:

- hoe vaak de passende deskundigheid en professionele betrouwbaarheid van de aangestelde VVD worden beoordeeld;
- in welke gevallen de onderneming de kwaliteiten van de VVD automatisch opnieuw evalueert.

De FSMA is van oordeel dat het voor een verzekeringsonderneming niet voldoende is om aan tonen dat de VVD aan die twee vereisten voldoet op het moment waarop ze naar zijn dossier vraagt, terwijl hij al enige tijd is aangeduid.

Sommige verzekeringsondernemingen gebruiken de vragenlijst die de FSMA ter beschikking stelt voor de kandidaten voor een gereguleerde functie. De FSMA wijst erop dat in april 2022 een nieuwe versie van die vragenlijst ter beschikking is gesteld, die geregeld wordt geactualiseerd²⁹. Het is dan ook niet aangewezen om een oude versie van de vragenlijst te gebruiken voor nieuwe aanduidingen.

De FSMA moet aan de hand van de informatie in het dossier kunnen bepalen hoe de verzekeringsonderneming te werk is gegaan, en wat haar conclusie is na afloop van de (periodieke) beoordeling van de kwaliteiten van de VVD.

D. Gevallen als bedoeld in artikel 20 van de wet van 25 april 2014³⁰

De verzekeringsonderneming moet kunnen aantonen dat geen enkele VVD zich in een van de in artikel 20 van de wet van 25 april 2014 bedoelde gevallen bevindt³¹. Dat artikel bevat een lijst van veroordelingen. De onderneming moet controleren of de VVD **noch op het moment van zijn aanduiding, noch tijdens de volledige duur ervan** het voorwerp van zo'n veroordeling heeft uitgemaakt.

Het is een goede gewoonte dat de procedure van de verzekeringsonderneming bepaalt dat het dossier een met het oog op de aanduiding afgeleverd uittreksel uit het strafregister bevat, alsook verschillende uittreksels die later zijn afgeleverd. Ter zake moet worden genoteerd dat de uittreksels die conform artikel 595 ("algemeen model") of artikel 596, eerste lid ("gereguleerde activiteiten"), van het Wetboek van Strafvordering worden afgeleverd, niet dezelfde informatie verstrekken. De FSMA is in dat verband van oordeel dat ook de verzekeringsonderneming model 596.1 zou moeten eisen dat voor de gereguleerde activiteiten wordt afgeleverd.

²⁸ Artikel 275, § 1, van de wet van 4 april 2014.

²⁹ De vragenlijst is beschikbaar op de volgende pagina van de FSMA-website:
<https://www.fsma.be/nl/modeldocumenten>.

³⁰ Artikel 274 *juncto* artikel 266, 3°, eerste lid, van de wet van 4 april 2014.

³¹ Wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen.

E. Faillissement³²

De verzekeringsonderneming moet kunnen aantonen dat geen enkele VVD minder dan tien jaar geleden failliet is verklaard, tenzij rehabilitatie werd verkregen³³. De bepaling viseert persoonlijke faillissementen. Ze viseert in beginsel dus geen personen die bestuurder zijn bij een failliet verklaarde vennootschap³⁴. Deze omstandigheid kan echter in aanmerking worden genomen bij de beoordeling van de passende deskundigheid en de professionele betrouwbaarheid van de kandidaat-VVD (zie hierboven).

Het dossier moet een verklaring bevatten waaruit, onder andere, blijkt dat de VVD voldoet aan de voorwaarde inzake de faillissementssituatie³⁵. De FSMA kan die verklaring controleren en, indien de VVD niet aan dat vereiste blijkt te voldoen, vaststellen dat de verzekeringsonderneming het bepaalde bij artikel 274, gelezen in combinatie met artikel 266, 3°, tweede lid, van de wet van 4 april 2014, heeft miskend.

Bovendien is de verzekeringsonderneming verplicht om interne beleidslijnen en procedures uit te werken om de permanente naleving van de wettelijke vereisten te garanderen, waaronder de voorwaarde inzake de faillissementssituatie. De FSMA vindt het een goede praktijk dat de interne procedures bepalen dat de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad moeten worden gecontroleerd bij de aanstelling van een nieuwe VVD, omdat persoonlijke faillissementen daarin worden gepubliceerd.

De FSMA moet aan de hand van de informatie in het dossier kunnen bepalen hoe de verzekeringsonderneming te werk is gegaan om te verifiëren of de VVD al dan niet failliet is verklaard.

III. Conclusie

Deze circulaire geeft een bondig en niet-exhaustief overzicht van de vereisten van vakbekwaamheid en de organisatorische vereisten waarvoor de FSMA de bevoegde toezichthouder is³⁶, en waaraan de verzekeringsondernemingen zich moeten conformeren.

De FSMA zal haar inspanningen ter zake voortzetten en controles uitvoeren die kunnen leiden tot formele vaststellingen die op hun beurt aanleiding kunnen geven tot de oplegging van herstelmaatregelen.

De FSMA kan onder andere overgaan tot het opvragen van:

- dossiers of delen ervan die de verzekeringsondernemingen bijhouden voor de VVD;
- de interne procedures die de verzekeringsondernemingen hebben opgesteld om de naleving van de artikelen 273 en 274 van de wet van 4 april 2014 te garanderen.

³² Artikel 274 *juncto* artikel 266, 3°, tweede lid, van de wet van 4 april 2014.

³³ Voor de sinds 1 januari 2023 uitgesproken faillietverklaringen, zie FAQ 56 (toegankelijk via <https://www.fsma.be/nl/tussenpersonen-kredietgevers>) over de interpretatie van het begrip “rehabilitatie”. Deze FAQ is *mutatis mutandis* van toepassing op de bij verzekeringsondernemingen aangestelde VVD.

³⁴ Behalve indien de bestuurder persoonlijk failliet is verklaard naar aanleiding van het faillissement van de vennootschap.

³⁵ Artikel 7, 3°, van het KB van 18 juni 2019.

³⁶ Onverminderd de aan de Nationale Bank van België toegekende toezichtsbevoegdheden.

Bij niet-naleving kan de FSMA de maatregelen nemen als bedoeld in artikel 307 en volgende van de wet van 4 april 2014. De door de FSMA genomen maatregelen doen geen afbreuk aan de herstelmaatregelen die de Nationale Bank van België kan opleggen.